

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАУЛЬТЕТ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

Історія української літератури I пол. XX століття

Методичний посібник

до проведення практичних занять для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта предметної спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) освітньої програми «Українська мова і література. Зарубіжна література» філологічного факультету ДВНЗ УжНУ

Історія української літератури I пол. XX ст.: Методичний посібник до проведення практичних занять для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта предметної спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) освітньої програми «Українська мова і література. Зарубіжна література» філологічного факультету ДВНЗ УжНУ

Укладач: Барчан В.В. – доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури

Рецензент: Балла Е.Ю. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури

Відповідальний за випуск – Кузьма О.Ю., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української літератури

Рекомендовано до друку вченою радою філологічного факультету ДВНЗ УжНУ 26.12. 2023, прот. №5

З М І С Т

Опис дисципліни	4
Тематика практичних занять.....	6
Плани практичних занять.....	7
Список художніх творів для обов’язкового прочитання.....	41

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Історія української літератури I пол. XX ст.» є опанування історії української літератури I пол. XX ст. крізь призму традицій і новаторства, змісту і форми, діалектики загальнолюдського й національного в цілісності й суперечливості як процесу шукання, взаємодії стилів; виокремлення домінантних явищ літературного процесу, знакових постатей письменників, окреслення їх творчої індивідуальності.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню в здобувачів вищої освіти таких компетентностей: здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, психології, теорії та методики навчання й характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти; здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови і літератури, у практиці навчання української мови і літератури в закладах середньої освіти (рівень базової середньої освіти); здатність орієнтуватися в українському літературному процесі на тлі світового, уміння використовувати здобутки українського письменства для формування національної свідомості, світогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві; здатність використовувати сучасні наукові методи філологічних досліджень, добирати, аналізувати, систематизувати й синтезувати фактичний літературний матеріал; узагальнювати підсумки виконаного дослідження та формулювати його новизну; оформляти згідно із сучасними вимогами та презентувати результати наукового дослідження в усній чи письмовій формі, послуговуючись відповідним термінологічним апаратом.

Курс розрахований на 5,5 кредити ЄКТС, що становить усього 165 год.: 42 год. – лекційні, 38 год. – практичні, 85 год. – самостійна робота. Програма передбачає 2 модулі. Вид підсумкового контролю – іспит. Відповідно до

Положення про організацію освітнього процесу в ДВНЗ УжНУ від 24.12.2020 р., № 61/01-04, оцінювання результатів навчання здобувачів освіти здійснюється з використанням модульно-рейтингової системи. В основу модульно-рейтингової системи оцінювання покладено модульне контрольне оцінювання та накопичення рейтингових балів за різнобічну навчально-пізнавальну діяльність здобувачів освіти в процесі навчання.

При визначенні оцінки за модуль враховуються результати модульного контрольного оцінювання та поточного контролю під час навчальних занять, результати колоквіумів, виконання контрольних робіт, самостійної та індивідуальної роботи. Максимальна оцінка з кожного модульного контролю – 100 балів.

Підсумкова модульна оцінка з навчальної дисципліни визначається як середнє арифметичне результатів усіх модульних контролів та виставляється за 100-бальною шкалою.

Здобувач, який за результатами модульних контролів отримав від 0 до 34 балів, повинен до проведення підсумкового семестрового контролю покращити цю оцінку принаймні до показника не менше 35 балів під час чергування викладачів на кафедрі. Без такого покращення він до семестрового контролю не допускається.

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

1. Літературно-мистецьке життя й літературний процес в Україні 20–50-х рр. XX ст.
2. Павло Тичина (1891-1967). Збірка «Сонячні кларнети». Феномен «кларнетизму».
3. Творчість П. Тичини в шкільному вивченні.
4. Максим Рильський (1895–1964). Етапи творчого шляху митця-неокласика.
5. Вивчення творів поетів-неокласиків у ЗЗСО.
6. Володимир Сосюра (1898–1965). Історико-романтична поема «Мазепа».
7. Михайль Семенко (1892–1937). Творчість поета й український футуризм.
8. Євген Плужник (1898-1936). Особливості поетичної творчості.
9. Євген Маланюк (1897–1968). Творчість митця-емігранта.
10. Українська проза 20–50 рр. XX ст.
11. Микола Хвильовий (1893–1933). Поетика прози митця.
12. Творчість М. Хвильового на уроках української літератури в ЗЗСО.
13. Валер'ян Підмогильний (1901–1937). Роман «Місто».
14. Юрій Яновський (1902–1954). Новаторство роману «Майстер корабля».
15. Олександр Довженко (1894 – 1956). Творчі здобутки. Кіноповість «Україна в огні».
16. Вивчення творчості О. Довженка в школі. Щоденник. Кіноповість «Зачарована Десна».
17. Українська драматургія 20–30-х років XX ст. Іван Кочерга (1881–1952). «Свіччине весілля», «Ярослав Мудрий».
18. Микола Куліш (1892–1937). «Патетична соната».
19. Творчість М. Куліша в шкільному вивченні. Сатирична комедія «Мина Мазайло».

ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття №1

1. Літературно-мистецьке життя й літературний процес в Україні

20-50-х рр. XX ст.

План

1. Загальні тенденції розвитку української літератури в I пол. XX ст.
2. Суперечності та складності літературного процесу 20-30-х років. Утворення літературних об'єднань та угруповань, їхні естетичні орієнтири.
3. Літературна дискусія 1925–1928 рр.: причини, проблеми, наслідки, учасники, лідери. Роль М. Хвильового та М. Зерова в дискусії.
4. «Розстріляне відродження». Домінування соцреалістичної естетики в 1930-і рр.
5. Українська література на західноукраїнських землях та в еміграції.

Основна література

1. Історія української літератури XX ст.: У 2 кн. / За ред. В. Дончика. Київ: Либідь, 1998. Кн.1: Перша половина XX століття.
2. Історія української літератури XX-поч. XXI ст.: навч. посіб. У 3 т. / [В.І. Кузьменко, О.О. Гарачковська, М.В. Кузьменко та ін.]: за ред. В.І. Кузьменка. Київ: Академвидав, 2013. (Серія «Альма матер»).
3. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX-поч. XX ст. : підручник: у 10 т. Київ: ВЦ «Академія», 2013. Т. 4-8. (Серія «Альма матер»).
4. Наєнко М. Художня література України. Від міфів до реальності. Київ, ВЦ «Просвіта», 2008.
5. Лавріненко Ю. Розстріляне відродження: Антологія 1917 – 1933: Поезія – проза – драма – есей. Київ: Смолоскип, 2007.
6. Ткачук М. Українська література XX століття. 2-е видання, виправлене і доповнене. Київ: КНТ, 2020.

Допоміжна література

1. Агеєва В. Апологія модерну: обрис XX віку. Київ: Грані-Т, 2011.
2. Барчан В. Творчість Теодосія Осьмачки в контексті стильових та філософських вимірів XX століття : монографія. Ужгород: ТІМРАНІ, 2008.
3. Барчан В. Юрій Станинець: текст і контекст. 2-е видання, виправлене і доповнене. Ужгород: РІК-У, 2023.
4. Біла А. Український літературний авангард: пошуки, стильові напрямки. Київ: Смолоскип, 2005.
5. Гундорова Т. Проявлення слова. Дискурс раннього українського

модернізму. Київ : Критика, 2009.

6. Мовчан Р. Український модернізм 1920-х: портрет в історичному інтер'єрі. Київ: Стилос, 2008.

7. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі: Монографія. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : Либідь, 1999.

8. Саєнко В. Українська модерна поезія 20-х років ХХ століття: ренесансні параметри. Одеса : Астропринт, 2004.

9. Семків Р. Пригоди української літератури (від романтизму до постмодернізму). Київ: Темпора, 2023.

10. Сиротенко В., Суровцева Р. Історія української літератури ХХ сторіччя та методика її викладання. Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2020.

11. Стильові тенденції української літератури ХХ століття. Київ : ПЦ «Фоліант», 2004.

12. Шкандрій М. В обіймах імперії: російська і українська літератури новітньої доби. Київ: Факт, 2004.

Завдання для самостійної роботи

1. Скласти конспекти тем: «Творчість В. Свідзинського», «Творчість Б. Ігоря-Антонича».

3. Опрацювати розділ за підручником: Ткачук М. Українська література ХХ століття. 2-е вид., виправл. і доп. Київ, 2020 або за іншими підручниками, вказаними в списку літератури.

Практичне заняття № 2

Павло Тичина (1891-1967).

Збірка «Сонячні кларнети». Феномен «кларнетизму»

«Кларнетизм – світоглядно-естетична концепція П. Тичини, унікально виражена за допомогою багатьох поетичних засобів: звукових (асонанс, алітерація, звуконаслідування, анафора й епіфора), зорових (епітет, метафора, індивідуально-авторські слова), формальних (розміщення строф і рядків у них) тощо. Кларнетизм характеризують такі поняття: «кольоровий слух», «слуховий колір», аристократичність духу, поетичний всесвіт, філософська ідея всеєдності тощо» (Авраменко О. М., Блажко М. Б.).

План

1. Презентація «Життєвий і творчий шлях П. Тичини».
2. Збірка П. Тичини «Сонячні кларнети» в оцінці критики та літературознавства.
3. «Сонячні кларнети» – поетичний вираз світовідчуття й світорозуміння

митця. Джерела й обставини формування таланту митця. Синестезійність світовідчуття та стильовий синкретизм: символізм, імпресіонізм, експресіонізм, музичність, фольклоризм. «Кларнетизм» як лірико-філософська концепція поезії П. Тичини.

4. Композиція збірки «Сонячні кларнети»: градація смислу від типово «сонянокларнетної» лірики («Світає», «У собор», «Хтось гладив ниви») до поезій революційної теми та ліро-епічних творів («Одчиняйте двері», «По хліб йшла дитина», «Скорбна мати», «Золотий гомін»).

5. Основні мотиви збірки: а) індивідум і світ («Не Зевс, не Пан, не Голуб – Дух»); б) людина й природа («Арфами, арфами», «Гаї шумлять», «Пастелі», «Енгармонійне», «Ой, не крийся, природо»; в) ліричний герой і реальна дійсність («По блакитному степу», «Там у полі тополі», «На стрімчастих скелях», «По хліб йшла дитина», «Одчиняйте двері», «Скорбна мати»); г) інтимні мотиви («Ви знаєте, як липа шелестить», «Коли в твої очі дивлюся», «О панно Інно...»).

6. Романтичний ідеал національного визволення та свободи в поемі «Золотий гомін». Риси модернізму в поемі. Передача подій через почуття, переживання ліричного героя, його сприймання навколишнього.

7. Особливості поетичної манери П. Тичини: звукова стихія образної системи, музичність поезії, мова метафор та асоціацій, поліфонія.

8. Збірка «Сонячні кларнети» – яскраве явище української новітньої поезії, синтез поетичної культури, традицій і новаторства.

Завдання для самостійної роботи

1. Підготувати презентацію життєпису П. Тичини.

Основна література

1. Історія української літератури ХХ ст.: У 2 кн. / За ред. В. Дончика. Київ: Либідь, 1998. Кн.1: Перша половина ХХ століття.
2. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – поч. ХХІ ст. : Підручник: у 10 т. Київ: ВЦ «Академія», 2013-2021. Т.4, 7. (Серія «Альма матер»).
3. Наєнко М. Художня література України. Від міфів до реальності. Київ, ВЦ «Просвіта», 2008.
4. Ткачук М. Українська література ХХ століття. 2-е видання, виправлене і доповнене. Київ: КНТ, 2020.

Допоміжна література

1. Барка Василь. Відхід Тичини. Українське слово : хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст. Кн. 1. Київ, 1994.
2. Барчан В. Експресіонізм і творчість П. Тичини 10-20-х рр. ХХ ст. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія: Філологія. Ужгород, 2004. Вип. 9.
3. Гальченко С. Злети й падіння Орфея. У кн.: Павло Тичина. За всіх скажу, за всіх переболію... / Передм. С. Гальченка. Київ: Основа-Принт-Плюс, 2022.

4. Донець Г. «Аероплань, душе моя, аероплань.... До 100-річчя виходу в світ збірки Павла Тичини «В Космічному оркестрі» . *Українська літературна газета*. 2022. 14 січня. № 3. С.3; 28 січня, № 4. С.6-7.
5. Журба С. Ідея «філософії серця» Г. Сковороди у збірці Павла Тичини «Замість сонетів і октав» / *Літератури світу: поетика, ментальність і духовність : збірник наукових праць* / гол. ред. проф. А. Козлов. Кривий Ріг, 2014. Вип. 3. С. 270-278.
6. Клочек Г. Художній світ поезії Павла Тичини «Ви знаєте, як липа шелестить»: До проблеми аналізу внутрішнього світу художнього твору з позицій рецептивної поетики. *Дивослово*. 2007. № 11. (Клочек Г. Енергія художнього слова: [зб. ст.]. Кіровоград, 2007.
7. Коцюбинська М. З любов'ю і болем: спогади про поета. Тичина П. Панахидні співи. З юнацького зошита: Вибране. Київ, 2000.
8. Моренець В. Без Тичини / Національні шляхи поетичного модерну першої половини ХХ століття: Україна і Польща. Київ : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2002.
9. Панченко В. Кларнет і дудка. Історія генія, який відмовився від свободи / Літературний ландшафт України. ХХ століття. 50 «слайдів». Київ: Ярославів Вал. 2019.
10. Поляруш О. «Вслухався я в той гомін золотий...» : Поема П. Тичини «Золотий гомін». *Дивослово*. 2004. № 2.
11. Семків Р. Пригоди української літератури (від романтизму до постмодернізму). Київ: Темпора, 2023.
12. Сипливець С. Ідея вселенської гармонії у збірці П. Тичини «Сонячні кларнети» . *Дивослово*. 2007. № 11.
13. Сиротенко В., Суровцева Р. Історія української літератури ХХ сторіччя та методика її викладання. Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2020.
14. Слюніна О. Усі уроки української літератури 11 клас. І семестр. Харків: Видавн. група «Основа», 2020.
15. Слоньовська О. Конспекти уроків з української літератури для 11-х класів: Нове прочитання творів. Київ: Рідна мова, 2001.
16. Павло Тичина. За всіх скажу, за всіх переболію... / Передм. С. Гальченка. Київ: Основа-Принт-Плюс, 2022.

Практичне заняття № 3

Творчість П. Тичини в шкільному вивченні

План

1. Творчість П. Тичини в інтерпретації авторів підручників «Українська література» для 11 класу середньої школи: порівняльний аналіз.
2. Виразне читання поезії «Арфами, арфами...».
3. Проаналізувати поезію «Арфами, арфами», розкрити синтетичний характер світобачення митця та його художнє втілення.
4. Проаналізувати поезію «Ви знаєте, як липа шелестить», визначити наявні ознаки кларнетизму.

5. Виразне читання вірша «О панно Інно...».
6. Проаналізувати поезію «О панно Інно...». Розкрити передісторію написання твору, окреслити стильові ознаки вірша.
7. Виразне читання вірша «Одчиняйте двері».
8. Проаналізувати поезію «Одчиняйте двері». Пояснити символіку образів твору.
9. Написати коротке есе на тему «Як пов'язане світобачення П. Тичини з образом «соняшні кларнети»?»

Завдання для самостійної роботи

1. Творчість П. Тичини в інтерпретації авторів підручників «Українська література» для 11 класу середньої школи: порівняльний аналіз.
2. Опрацювати методичне видання: Калинич О. Зошит для робіт та підготовки до ЗНО на уроках української літератури в 11 класі. «Розстріляне відродження». Харків: Творче об'єднання «Соняшник», 2019.

Основна література

1. Авраменко О. Українська література (рівень стандарту) : підруч. для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти. Київ : Грамота, 2019.
2. Жулинський М. Українська література: творці і твори: учням, абітурієнтам, студентам, учителям. Київ: Либідь, 2011.
3. Історія української літератури ХХ ст.: У 2 кн. / За ред. В. Дончика. Київ: Либідь, 1998. Кн.1: Перша половина ХХ століття.
4. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – поч. ХХІ ст. : Підручник: у 10 т. Київ: ВЦ «Академія», 2013-2021. Т.4, 7. (Серія «Альма матер»).
5. Наєнко М. Художня література України. Від міфів до реальності. Київ, ВЦ «Просвіта», 2008.
6. Ткачук М. Українська література ХХ століття. 2-е видання, виправлене і доповнене. Київ: КНТ, 2020.
7. Українська література. Рівень стандарту : підруч. для 11 кл. закладів загальної середньої освіти / Л.Т. Коваленко, Н.І. Бернадська. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2019.
8. Українська література (рівень стандарту) : підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / О.В. Слоньовська, Н.В. Мафтин, Н.М. Вівчарик. Київ : Літера ЛТД, 2019.
9. Українська література (профільний рівень) : підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / О.В. Слоньовська, Н.В. Мафтин, Н.М. Вівчарик. Київ : Літера ЛТД, 2019.
10. Фасоля А.М. Українська література (рівень стандарту) : підруч. для 11 кл. закладів загальної середньої освіти / А.М. Фасоля, Т.О. Яценко, В.В. Уліщенко, В.М. Тищенко, Г.Л. Бійчук. Київ : УОВЦ «Оріон», 2019.

Допоміжна література

1. Гальченко С. Злети й падіння Орфея. У кн.: Павло Тичина. За всіх скажу, за всіх переболію... / Передм. С. Гальченка. Київ: Основа-Принт-Плюс, 2022.
2. Калинич О. Зошит для робіт та підготовки до ЗНО на уроках української літератури в 11 класі. «Розстріляне відродження». Харків: Творче об'єднання «Соняшник», 2019.
3. Ключек Г. Художній світ поезії Павла Тичини «Ви знаєте, як липа шелестить»: До проблеми аналізу внутрішнього світу художнього твору з позицій рецептивної поетики. *Дивослово*. 2007. № 11. (Ключек Г. Енергія художнього слова: [зб. ст.]. Кіровоград, 2007.
4. Коцюбинська М. З любов'ю і болем: спогади про поета. Тичина П. Панахидні співи. З юнацького зошита: Вибране. Київ, 2000.
5. Панченко В. Кларнет і дудка. Історія генія, який відмовився від свободи / Літературний ландшафт України. XX століття. 50 «слайдів». Київ: Ярославів Вал. 2019.
6. Поляруш О. «Вслухався я в той гомін золотий...» : Поема П. Тичини «Золотий гомін». *Дивослово*. 2004. № 2.
7. Сипливець С. Ідея вселенської гармонії у збірці П. Тичини «Сонячні кларнети». *Дивослово*. 2007. № 11.
8. Сиротенко В., Суровцева Р. Історія української літератури XX сторіччя та методика її викладання. Навчальний посібник. К. Центр учбової літератури, 2020.
9. Слюніна О. Усі уроки української літератури 11 клас. I семестр. Харків: Видавн. група «Основа», 2020.
10. Слоньовська О. Конспекти уроків з української літератури для 11-х класів: Нове прочитання творів. Київ: Рідна мова, 2001.
11. Павло Тичина. За всіх скажу, за всіх переболію... / Передм. С. Гальченка. Київ: Основа-Принт-Плюс, 2022.

Практичне заняття № 4 Максим Рильський (1895-1964).

Етапи творчого шляху митця-неокласика

План

1. Презентація «Життя і творчість М. Рильського-неокласика».
2. Творчість М. Рильського 10-30-х рр. XX ст. Світоглядна та творча еволюція. Елементи поетики неокласицизму.
3. Основні положення праці: Панченко В. Від «Білих островів» до «Знака терезів»: [поезія М. Рильського. 1910-1932 рр.].
4. Мотив «солодкого світу» ранній ліриці («Солодкий світ!..», «У теплі дні збирання винограду...», Молюсь і вірю...).

5. Інтимна лірика М. Рильського («Яблука доспіли, яблука червоні», «Поцілунок», «На мосту, над темною водою»).
6. Збірка «Синя далечінь»: основні мотиви, неокласичні ознаки індивідуального стилю (культурологічні мотиви – триптих «Синя далечінь», мотив поета і поезії – «Коли усе в тумані життєвому», «Поете, будь собі суддею»).
7. Творчість 40-х рр. ХХ ст.
8. Творче піднесення в період «третього цвітіння: мотиви гармонійності людини, парадоксів буття («Троянди й виноград», «Лист до волошки»; мотив «мистецтво і духовність» у віршах «Шипшина», «Сонет», «Поетичне мистецтво», «Ми сиділи в Гданську в ресторані», «Діалог».
9. Філософські роздуми про роль мови в житті народу («Мова», «Рідна мова»).
10. Значення творчості М. Рильського.

Завдання для самостійної роботи

1. Підготувати презентацію «Життя і творчість М. Рильського-неокласика».
2. Підготувати тези праці: Панченко В. Від «Білих островів» до «Знака терезів»: [поезія М. Рильського. 1910-1932 рр.]. *Слово і час*. 2006 №1 С. 3-14.

Основна література

1. Історія української літератури ХХ ст.: У 2 кн. / За ред. В. Дончика. Київ: Либідь, 1998. Кн.1: Перша половина ХХ століття.
2. Історія української літератури ХХ-поч. ХХІ ст.: навч. посіб. У 3 т. / [В.І. Кузьменко, О.О. Гарачковська, М.В. Кузьменко та ін.]: за ред. В.І. Кузьменка. Київ: Академвидав, 2013. (Серія «Альма матер»).
3. Історія української літератури I пол. ХХ століття. Методичні вказівки до проведення практичних занять / Уклад. Барчан В.В. Ужгород, 2022.
4. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – поч. ХХІ ст. : Підручник: у 10 т. Київ: ВЦ «Академія», 2013-2021. Т.4, 7. (Серія «Альма матер»).
5. Наєнко М. Художня література України. Від міфів до реальності. Київ, ВЦ «Просвіта», 2008.
6. Лавріненко Ю. Розстріляне відродження: Антологія 1917-1933: Поезія – проза – драма – есей. Київ: Смолоскип, 2007.
7. Ткачук М. Українська література ХХ століття. 2-е видання, виправлене і доповнене. Київ: КНТ, 2020.

Допоміжна література

1. Агеєва В. Мистецтво рівноваги: Максим Рильський на тлі епохи. Київ: Книга, 2012.
2. Агеєва В. Символістська лірика Максим Рильського: криза релігійної свідомості, гріховність краси і «святиня мовчання» /Апологія модерну: обрис ХХ віку. Київ: Грані-Т, 2011.
3. Башманівський В. Неокласична тональність ранніх поезій М. Рильського.

- Укр. л-ра в загальноосвітній школі. 2005. № 11
4. Громова В. Неокласики. Стилєві тенденції української літератури ХХ століття. Київ : ПЦ «Фоліант», 2004.
 5. Демська-Бузуляк Л. Неокласичний дискурс поч. ХХ ст.: еволюція класичної традиції. *Слово і час*. 2017. № 6.
 6. Київські неокласики / Упор. Віра Агеєва. Київ: Факт, 2003.
 8. Панченко В. Від «Білих островів» до «Знака терезів» (Поезія М. Рильського 1910–1932 рр.). *Слово і Час*. 2006. № 1.
 9. Панченко В. Поет у лещатах «народної держави». Максим Рильський: драма 1930-1940-х років / Літературний ландшафт України. ХХ століття. 50 «слайдів». Київ: Ярославів Вал. 2019.
 10. Саєнко В. Українська модерна поезія 20–х років ХХ століття: ренесансні параметри. Одеса : Астропринт, 2004.
 11. Слюніна О. Усі уроки української літератури 11 клас. I семестр. Харків: Видавн. група «Основа», 2020.
 12. Слоньовська О. Конспекти уроків з української літератури для 11–х класів: Нове прочитання творів. Київ: Рідна мова, 2001.

Практичне заняття № 5 **Вивчення творчості поетів-неокласиків у ЗЗСО**

План

1. Естетичні засади та діяльність українських неокласиків у 20-30-і роки ХХ ст.
2. Аналіз вивчення творчості поетів-неокласиків за підручниками «Українська література» для 11 класу різних авторів: порівняльний аналіз.
3. Вправа «Мікрофон»: підготувати розповідь : «Київські неокласики в українській літературі: персоналії, ідейно-естетичні засади».
4. На основі реферату розкрити тему: «Микола Зеров-неокласик»:
5. Виразне читання вірша «Солодкий світ...» М. Рильського.
6. Ідейно-художній аналіз поезії «Солодкий світ...» у контексті ранньої лірики М. Рильського.
7. Виразне читання поезії «У теплі дні збирання винограду...».
8. Аналіз вірша «У теплі дні збирання винограду...». Вказати елементи поетики неокласицизму в поезії.

Завдання для самостійної роботи

1. Опрацювати розділ за підручником: Ткачук М. Українська література ХХ століття. 2-е вид., виправл. і доп. Київ, 2020 або за іншими підручниками, поданими в списку літератури.
2. Проаналізувати матеріал до вивчення творчості поетів-неокласиків у шкільному підручнику «Українська література» для 11 класу та методичному виданні: Калинич О. Зошит для робіт та підготовки до ЗНО на уроках української літератури в 11 класі. «Розстріляне відродження». Харків: Творче об'єднання «Соняшник», 2019.

Основна література

1. Авраменко О. Українська література (рівень стандарту) : підруч. для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти. Київ : Грамота, 2019.
2. Історія української літератури ХХ ст.: У 2 кн. / За ред. В. Дончика. Київ: Либідь, 1998. Кн.1: Перша половина ХХ століття.
3. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – поч. ХХІ ст. : Підручник: у 10 т. Київ: ВЦ «Академія», 2013-2021. Т.4, 7. (Серія «Альма матер»).
4. Наєнко М. Художня література України. Від міфів до реальності. Київ, ВЦ «Просвіта», 2008.
5. Ткачук М. Українська література ХХ століття. 2-е видання, виправлене і доповнене. Київ: КНТ, 2020.
6. Українська література. Рівень стандарту : підруч. для 11 кл. закладів загальної середньої освіти / Л.Т. Коваленко, Н.І. Бернадська. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2019.
7. Українська література (рівень стандарту) : підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / О.В. Слоньовська, Н.В. Мафтин, Н.М. Вівчарик. Київ : Літера ЛТД, 2019.
8. Українська література (профільний рівень) : підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / О.В. Слоньовська, Н.В. Мафтин, Н.М. Вівчарик. Київ : Літера ЛТД, 2019.
9. Фасоля А. М. Українська література (рівень стандарту) : підруч. для 11 кл. закладів загальної середньої освіти / А.М. Фасоля, Т.О. Яценко, В.В. Уліщенко, В.М. Тименко, Г.Л. Бійчук. Київ : УОВЦ «Оріон», 2019.

Допоміжна література

1. Агеєва В. Мистецтво рівноваги: Максим Рильський на тлі епохи. Київ: Книга, 2012.
2. Агеєва В. Символістська лірика Максим Рильського: криза релігійної свідомості, гріховність краси і «святиня мовчання» /Апологія модерну: обрис ХХ віку. Київ: Грані-Т, 2011.
3. Башманівський В. Неокласична тональність ранніх поезій М. Рильського. *Укр. л-ра в загальноосвітній школі*. 2005. № 11
4. Громова В. Неокласики. Стильові тенденції української літератури ХХ століття. Київ : ПЦ «Фоліант», 2004.
6. Калинич О. Зошит для робіт та підготовки до ЗНО на уроках української літератури в 11 класі. «Розстріляне відродження». Харків: Творче об'єднання «Соняшник», 2019.
7. Київські неокласики / Упор. Віра Агеєва. Київ: Факт, 2003.

8. Корогодський Р. Слово про друга, або Пізнання творчості в дзеркалі світової культурології й задзеркаллі доби: [М. Рильський]. *Українська мова та література*. 2001. № 23. С. 10-12.
9. Панченко В. Від «Білих островів» до «Знака терезів» (Поезія М. Рильського 1910-1932 рр.). *Слово і Час*. 2006. № 1.
10. Панченко В. Поет у лещатах «народної держави». Максим Рильський: драма 1930-1940-х років / Літературний ландшафт України. XX століття. 50 «слайдів». Київ: Ярославів Вал. 2019.
11. Слюніна О. Усі уроки української літератури 11 клас. I семестр. Харків: Видавн. група «Основа», 2020.
12. Слоньовська О. Конспекти уроків з української літератури для 11-х класів: Нове прочитання творів. Київ: Рідна мова, 2001.

Практичне заняття № 6

Володимир Сосюра (1898–1965). Історико-романтична поема «Мазепа»

План

1. Життєпис В. Сосюри.
2. Гетьман Мазепа як історична постать та її відображення в європейській літературі.
3. Творча історія поеми «Мазепа».
4. Жанр, тема, сюжет, композиція твору. Новаторство В. Сосюри в художньому вирішенні образу Мазепи.
5. Роль ліричних відступів у творі та авторська позиція в них.
6. Характеристика образу Мазепи часів його перебування в королівському палаці: проілюструвати цитатами з твору. Висловіть своє ставлення до героя.
7. Розкрити державницькі почування, наміри та діяльність Мазепи в поемі. Проілюструвати цитатами з твору.
9. Проаналізувати багатогранність образу Мазепи як людини. Проілюструвати цитатами з твору.
10. Ділова гра: на уроці позакласного читання презентувати тему «Образ гетьмана Мазепи за однойменною поемою В. Сосюри».

Завдання для самостійної роботи

1. Підготувати письмово цитатний план до характеристики образу Мазепи.
2. Для уроку позакласного читання підготувати презентацію «Образ гетьмана Мазепи за однойменною поемою В. Сосюри».

Основна література

1. Історія української літератури XX ст.: У 2 кн. / За ред. В. Дончика. Київ: Либідь, 1998. Кн.1: Перша половина XX століття.

- 2.Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX – поч. XXI ст. : Підручник: у 10 т. Київ: ВЦ «Академія», 2013-2021. Т.4, 7. (Серія «Альма матер»).
- 3.Наєнко М. Художня література України. Від міфів до реальності. Київ, ВЦ «Просвіта», 2008.
- 4.Лаврінєнко Ю. Розстріляне відродження: Антологія 1917-1933: Поезія –проза–драма–есеї. Київ: Смолоскип, 2007.

Допоміжна література

1. Володимир Сосюра / передм., упор. та прим. С.А. Гальченка; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. Харків: Фоліо 2018 (Митці на прицілі).
- 2.Гришко В. Серце «другого Володьки» і заборонена любов / Українське слово. Хрестоматія... Київ, 1994. Кн. 2.
- 3.Кодак М. Динаміка авторської свідомості Володимира Сосюри: симультанний аналіз поезій 1920–1936 рр. *Слово і Час*. 2006. № 11.
4. Лавренюк В. Образ гетьмана Івана Мазепи – історичний і літературний. *Дивослово*. 2006. № 12. С. 48-51.
- 5.Мельниченко В. Феномен Івана Мазепи в історичних судженнях Тараса Шевченка і Михайла Грушевського. *Українська літературна газета*. 2022. 28 жовтня. № 21, с. 4-5; № 22, с. 6-7.
- 6.Наливайко Д. Мазепа в європейській літературі XIX ст.: історія та міф. *Слово і час*. 2002. №8. С.39-48; №9. С. 3-17.
- 7.Матвійшин В. Гетьман Іван Мазепа – романтичний герой у західноєвропейському письменстві. *Український літературний європеїзм*. Київ: Академія, 2009. С. 186-198.
8. Панченко В. «Бо помиляється й народ...». Як у поемі Володимира Сосюри «Мазепа» змагалися «єретик» і «внутрішній цензор» / Літературний ландшафт України. XX століття. 50 «слайдів». Київ: Ярославів Вал. 2019.
- 9.Слоньовська О. Конспекти уроків з української літератури для 11-х класів: Нове прочитання творів. Київ: Рідна мова, 2001.
- 10.Сосюра В. Вибрані твори: в 2 т. Київ : Наукова думка, 2000. (Б-ка української л-ри. Новітня українська л-ра) Т. 1 : Поетичні твори / вступ. ст. В.П. Моренця; Т. 2 : Поеми. Роман.
- 11.Самі про себе. Автобіографії українських митців 1920–х років / Упорядк. Р. Мовчан. Київ: ТОВ «Вид-во «Кліо», 2015.

Практичне заняття № 7

Михайль Семенко (1892–1937). Творчість поета й український футуризм

План

- 1.Український авангард і творчість М. Семенка: презентація.

2. Футуристичний стильовий напрям в українському мистецтві та літературі. Естетичні засади українського футуризму.
3. Творчі віхи Семенка-футуриста. Жанрово-стильова специфіка творчості поета.
4. Вивчення творчості М. Семенка в ЗЗСО: аналіз матеріалу підручників «Українська література» для 11 класу різних авторів.
5. Розкрити ознаки футуризму на прикладі віршів «Бажання», «Запрошення».
6. Виразне читання віршів «Місто», «Автопортрет».
7. Проаналізувати вірші «Місто», «Автопортрет», виділити ознаки футуристичної поези.
8. Проаналізувати зразки інтимної лірики («Осінь рана», «Лелеки», «П'єро кохає»). Окреслити риси індивідуального стилю митця.
9. Урбаністичні мотиви («Ліхтар», «Бульвар», «Кафе», «Тротуар» та ін.), прийоми поези.
10. Ідейно-художній аналіз поезофільму «Степ».

Завдання для самостійної роботи

1. Викласти тезово основні положення праці: Біла А. «Михайль Семенко як культуртрегер українського футуризму». Семенко М. Вибрані твори / Упоряд. А. Біла. Київ: Смолоскип, 2010. («Розстріляне Відродження»).
2. Підготувати презентацію: «Український авангард і творчість М. Семенка».

Основна література

1. Авраменко О. Українська література (рівень стандарту) : підруч. для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти. Київ : Грамота, 2019.
2. Історія української літератури ХХ ст.: У 2 кн. / За ред. В. Дончика. Київ: Либідь, 1998. Кн.1: Перша половина ХХ століття.
3. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – поч. ХХІ ст. : Підручник: у 10 т. Київ: ВЦ «Академія», 2013-2021. Т.4, 7. (Серія «Альма матер»).
4. Наєнко М. Художня література України. Від міфів до реальності. Київ, ВЦ «Просвіта», 2008.
5. Ткачук М. Українська література ХХ століття. 2-е видання, виправлене і доповнене. Київ: КНТ, 2020.
6. Українська література. Рівень стандарту : підруч. для 11 кл. закладів загальної середньої освіти / Л.Т. Коваленко, Н.І. Бернадська. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2019.
7. Українська література (рівень стандарту) : підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / О.В. Слоньовська, Н.В. Мафтин, Н.М. Вівчарик. Київ : Літера ЛТД, 2019.
8. Українська література (профільний рівень) : підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / О.В. Слоньовська, Н.В. Мафтин, Н.М. Вівчарик. Київ : Літера ЛТД, 2019.

9. Фасоля А.М. Українська література (рівень стандарту) : підруч. для 11 кл. закладів загальної середньої освіти / А.М. Фасоля, Т.О. Яценко, В. В. Уліщенко, В.М. Тименко, Г.Л. Бійчук. Київ : УОВЦ «Оріон», 2019.

Допоміжна література

1. Агєєва В. Апологія модерну: обрис ХХ віку. Київ: Грані-Т, 2011.
2. Біла А. Михайль Семенко як культуртрегер українського футуризму. Семенко М. Вибрані твори / Упоряд. А. Біла. Київ: Смолоскип, 2010. («Розстріляне Відродження»).
3. Біла А. Український літературний авангард: пошуки, стильові напрямки: монографія. Видання друге, доповнене і перероблене. Київ : Смолоскип, 2006.
4. Гундорова Т. Соцреалізм: між модерном і авангардом . *Слово і Час*. 2008. № 4.
5. Жадан С. Особливості поезики М. Семенка періоду 18-19 років. *Слобожанщина*. 1999. № 12.
6. Ільницький О. Український футуризм (1914-1930) / переклад з англ. Р. Тхорук. Львів: Літопис, 2003.
7. Калинич О. Зошит для робіт та підготовки до ЗНО на уроках української літератури в 11 класі. «Розстріляне відродження». Харків: Творче об'єднання «Соняшник», 2019.
8. Мовчан Р. Український модернізм 1920-х: портрет в історичному інтер'єрі: монографія. Київ: ВД «Стилос», 2008.
9. Пахаренко В. Модернізм, авангардизм, постмодернізм. *Українська мова та література*. 2007. № 2-4.
10. Романенко О. Людина і світ в українській літературі доби «розстріляного відродження». Київ: Компанія «ВАІТЕ», 2006.
11. Слюніна О. Усі уроки української літератури 11 клас. І семестр. Харків: Видавн. група «Основа», 2020.
15. Яструбецька Г. Модернізм. Авангардизм. Експресіонізм: кореляційний аспект / *Модернізм зі столітньої відстані: Зб. «Актуальні проблеми сучасної філології. Літературознавство»*. Т. 10. Рівне, 2001.

Практичне заняття № 8

Євген Плужник (1898-1936). Особливості поетичної творчості

План

1. Порівняльний аналіз матеріалу до вивчення творчості Є. Плужника в підручниках «Українська література» для 11 класу різних авторів.
2. На основі біографії скласти резюме Є. Плужника.
3. Основні мотиви, стильові особливості збірки «Дні»: аналіз поезій «Ні словечка йому не казав старий», «Сідало сонце», «Зціпив зуби», «І вийшов на поле, а поле мертве», «Я знаю».
4. Основні мотиви, стильові особливості збірки «Рання осінь» («Щодень

все глибшає свідомість», «Я натомився вічно знати», «Душе моя, ти знов стоїш на грані», «Знесилений, німий...», «Річний пісок...», «Айстри»).

5. Виразне читання та аналіз поезії «Вчись у природи творчого спокою...».
6. Збірка «Рівновага»: еволюція поетичної свідомості Є. Плужника.
7. Виразне читання, аналіз вірша «Ніч... а човен – як срібний птах».

Завдання для самостійної роботи

1. Опрацювати розділ за підручником: Ткачук М. Українська література ХХ століття. 2-е вид., виправл. і доп. Київ, 2020.
2. Проаналізувати матеріал до вивчення творчості Є. Плужника в підручниках «Українська література» для 11 класу різних авторів.

Основна література

1. Авраменко О. Українська література (рівень стандарту) : підруч. для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти. Київ : Грамота, 2019.
2. Історія української літератури ХХ ст.: У 2 кн. / За ред. В. Дончика. Київ: Либідь, 1998. Кн.1: Перша половина ХХ століття.
3. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – поч. ХХІ ст. : Підручник: у 10 т. К.: ВЦ «Академія», 2013-2021. Т.4, 7. (Серія «Альма матер»).
4. Наєнко М. Художня література України. Від міфів до реальності. Київ, ВЦ «Просвіта», 2008.
5. Ткачук М. Українська література ХХ століття. 2-е видання, виправлене і доповнене. Київ: КНТ, 2020.
6. Українська література. Рівень стандарту : підруч. для 11 кл. закладів загальної середньої освіти / Л.Т. Коваленко, Н.І. Бернадська. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2019.
7. Українська література (рівень стандарту) : підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / О.В. Слоньовська, Н.В. Мафтин, Н.М. Вівчарик. Київ : Літера ЛТД, 2019.
8. Українська література (профільний рівень) : підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / О.В. Слоньовська, Н.В. Мафтин, Н.М. Вівчарик. Київ : Літера ЛТД, 2019.
9. Фасоля А.М. Українська література (рівень стандарту) : підруч. для 11 кл. закладів загальної середньої освіти / А.М. Фасоля, Т.О. Яценко, В.В. Уліщенко, В.М. Тименко, Г.Л. Бійчук. Київ : УОВЦ «Оріон», 2019.

Допоміжна література

1. Державин В. Лірика Євгена Плужника / Українське слово. Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст. Кн. 2. Київ: Рось, 1994.
2. Жулинський М. Євген Плужник: До 150-річчя поета. *Укр. мова й л-ра в*

середніх шк., гімназіях, ліцеях та колегіумах. 2003. № 5.

3. Калинич О. Зошит для робіт та підготовки до ЗНО на уроках української літератури в 11 класі. «Розстріляне відродження». Харків: Творче об'єднання «Соняшник», 2019.

4. Кодак М. Огрім Євгена Плужника-поета [монографія]. Луцьк: Твердиня, 2009.

5. Скирда Л. Плужник: Нарис життя і творчості. Київ, 1989.

6. Сиротенко В., Суровцева Р. Історія української літератури ХХ сторіччя та методика її викладання. Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2020.

7. Токмань Г. «Дні» Є. Плужника: художній образ і філософія. *Дзвін*. 1998. № 11-12.

8. Токмань Г. Діалоги Є. Плужника з душею. *Вітчизна*. 1999. № 1-2.

9. Токмань Г. Жар думок Євгена Плужника. Київ : Держкомстат. 1999.

10. Череватенко Л. «Все, чим душа боліла» / Плужник Є. Поезії. Київ, 1988.

Практичне заняття № 9

Євген Маланюк (1897–1968). Творчість митця-емігранта

План

1. Є. Маланюк і національне відродження України. Життєві віхи митця.
2. Мотив «митець і Батьківщина» в художній інтерпретації Є. Маланюка («Стилет і стилос», «Напис на книзі віршів», «Молитва», «З «Сучасників»»).
3. Мотив роксоланства в ліриці: презентація на тему: «Дві України в поезії Є. Маланюка» («Псалми степу», «Знаю – медом сонця...», «Варязька балада», «Лежиш, розпусто, на розпутьті», «Діва-Обида»).
4. Утвердження духовної величі нації у віршах «Шевченко», «Куліш», «Невичерпальність», «Друге послання».
5. Творчість Є. Маланюка в шкільному вивченні: порівняльний аналіз матеріалу підручників «Українська література» для 11 класу різних авторів.
6. Виразне читання та аналіз вірша «Уривок з поеми».
7. Виразне читання та аналіз поезії «Напис на книзі віршів».
8. Прочитати поезію «Під чужим небом». Здійснити ідейно-художній аналіз вірша.

Завдання для самостійної роботи

1. Підготувати презентацію на тему: «Дві України в поезії Є. Маланюка».
2. Опрацювати розділ за підручником: Ткачук М. Українська література ХХ століття. 2-е вид., виправл. і доп. Київ, 2020 або іншими підручниками, рекомендованими в списку літератури.
3. Здійснити порівняльний аналіз викладу навчального матеріалу «Празька школа» в підручниках «Українська література» для 11 класу ЗЗСО.

Основна література

1. Авраменко О. Українська література (рівень стандарту) : підруч. для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти. Київ : Грамота, 2019.
 2. Історія української літератури ХХ ст.: У 2 кн. / За ред. В. Дончика. Київ: Либідь, 1998. Кн.1: Перша половина ХХ століття.
 3. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – поч. ХХІ ст. : Підручник: у 10 т. Київ: ВЦ «Академія», 2013-2021. Т.4, 7. (Серія «Альма матер»).
 4. Наєнко М. Художня література України. Від міфів до реальності. Київ, ВЦ «Просвіта», 2008.
 5. Ткачук М. Українська література ХХ століття. 2-е видання, виправлене і доповнене. Київ: КНТ, 2020.
 6. Українська література. Рівень стандарту : підруч. для 11 кл. закладів загальної середньої освіти / Л.Т. Коваленко, Н.І. Бернадська. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2019.
 7. Українська література (рівень стандарту) : підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / О.В. Слоньовська, Н.В. Мафтин, Н.М. Вівчарик. Київ : Літера ЛТД, 2019.
 8. Українська література (профільний рівень) : підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / О.В. Слоньовська, Н.В. Мафтин, Н.М. Вівчарик. Київ : Літера ЛТД, 2019.
 9. Фасоля А. М. Українська література (рівень стандарту) : підруч. для 11 кл. закладів загальної середньої освіти / А.М. Фасоля, Т.О. Яценко, В.В. Уліщенко, В.М. Тищенко, Г.Л. Бійчук. Київ : УОВЦ «Оріон», 2019.
- Українське слово : хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст. Кн. 2. Київ: Рось, 1994.

Допоміжна література

1. Гольник О. Міф у художньому світі Євгена Маланюка: монографія. Кіровоград: Імекс, 2013.
2. Калинич О. Зошит для робіт та підготовки до ЗНО на уроках української літератури в 11 класі. «Розстріляне відродження». Харків: Творче об'єднання «Соняшник», 2019.
3. Куценко Л. Dominus – Маланюк : тло і постать. Кіровоград: ЦУВ, 2001.
4. Неврлий М. Муза болю, сумління і гніву (Є. Маланюк. Минуле й сучасне. Збірник слов'янознавчих праць. Київ: Смолоскип, 2009.
5. Панченко В. «Ми боремося з московською нацією...». Євген Маланюк у таборах для інтернованих: 1920-1923 рр. / Літературний ландшафт України. ХХ століття. 50 «слайдів». Київ: Ярославів Вал. 2019.
6. Скорина Л. Література та літературознавство української діаспори. Курс лекцій. Вид. 2-е, доп. Черкаси : Брама-Україна. 2005.
7. Слабошпицький М. 25 поетів української діаспори. Київ: Ярославів Вал, 2006.
8. Слоньовська О. Конспекти уроків з української літератури для 11-х класів: Нове прочитання творів. Київ: Рідна мова, 2001.

9. Слюніна О. Усі уроки української літератури 11 клас. I семестр. Харків: Видавн. група «Основа», 2020.

Практичне заняття №10 **Українська проза 20-50 рр. XX ст.**

План

1. Українська проза 20-50-х рр. XX ст.: стилі, напрямки, течії.
2. Жанрово-тематичне розмаїття української прози 20-50-х рр. XX ст.
3. Експериментальна проза 20-х рр.
4. Орнаментальна модерністська проза 20-х рр. (Гр. Косинка, М. Хвильовий, А. Любченко, Ю. Яновський та ін.)
5. Фабульна проза 20-х рр. (І. Сенченко, О. Слісаренко, Б. Антоненко-Давидович, І. Дніпровський, В. Підмогильний, Майк Йогансен, В. Петров та ін.).
6. Авангардистська проза 20-х рр. (Гео Шкурупій, Д. Бузько, та ін.)
7. Наукова фантастика 20-х рр. (Ю. Смолич, В. Владко).
8. Гумористично-сатирична проза 20-х р. (Ю. Вухналь, В. Чечвянський, Остап Вишня та ін.)
9. Імітаційна література «пролетреалізму» (А. Головка, О. Досвітній, І. Микитенко, П. Панч та ін.) .

Завдання для самостійної роботи

1. Опрацювання матеріалів за підручниками: Ткачук М. Українська література XX століття. 2-е вид., виправл. і доп. Київ, 2020 або: Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX–поч. XXI ст. : підручник: у 10 т. Київ: ВЦ «Академія», 2013. Том п'ятий: У сподіваннях і трагічних зламах. 2017.
2. Підготувати реферат «Творчість У. Самчука. Роман "Марія"».
3. Підготувати презентацію життєпису митця (на вибір) на урок позакласного читання в ЗЗСО: Життєпис І. Багряного. Роман «Тигролови»; Прозаїки Закарпаття: творчість Ю. Станинця.

Основна література

1. Авраменко О. Українська література (рівень стандарту) : підруч. для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти. Київ : Грамота, 2019.
2. Історія української літератури XX ст.: У 2 кн. / За ред. В. Дончика. Київ: Либідь, 1998. Кн.1: Перша половина XX століття.
3. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX – поч. XXI ст. : Підручник: у 10 т. Київ: ВЦ «Академія», 2013-2021. Т.4, 7. (Серія «Альма матер»).
4. Ткачук М. Українська література XX століття. 2-е видання, виправлене і доповнене. Київ: КНТ, 2020.
5. Українська література. Рівень стандарту : підруч. для 11 кл. закладів загальної середньої освіти / Л.Т. Коваленко, Н.І. Бернадська. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2019.

6. Українська література (рівень стандарту) : підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / О.В. Слоньовська, Н.В. Мафтин, Н.М. Вівчарик. Київ : Літера ЛТД, 2019.
7. Українська література (профільний рівень) : підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / О.В. Слоньовська, Н.В. Мафтин, Н.М. Вівчарик. Київ : Літера ЛТД, 2019.
8. Фасоля А. М. Українська література (рівень стандарту) : підруч. для 11 кл. закладів загальної середньої освіти / А.М. Фасоля, Т.О. Яценко, В. В. Уліщенко, В.М. Тименко, Г.Л. Бійчук. Київ : УОВЦ «Оріон», 2019.

Допоміжна література

1. Агеева В. Українська імпресіоністична проза. Київ, 1994.
2. Наєнко М. Романтичний епос. Ефект романтизму і українська література. Київ, 2000.
3. Яструбецька Г. Дискурс імпресіонізму та експресіонізму в українській прозі 20–х рр. ХХ ст. *Вісн. Харк. ун-ту*. Вип. 33. Харків, 2001. № 520.
4. Сенік Л. Роман опору. Український роман 20-х років: проблема національної ідентичності. Львів : Академічний Експрес, 2002.
5. Бернадська Н. Еволюція новітнього українського роману / Український роман: теоретичні проблеми і жанрова еволюція. Київ, 2004.
6. Васьків М. Український роман 1920-х – початку 1930-х років: Генетика і архітектоніка. Кам'янець-Подільський: Буйницький О. А., 2007.
7. Мовчан Р. Український модернізм 1920–х: портрет в історичному інтер'єрі. Київ, 2008.

Практичне заняття №11

Микола Хвильовий (1893–1933).

Поетика прози митця

План

1. Основні віхи життя й творчості М. Хвильового.
2. М. Хвильовий – «основоположник справжньої нової української прози»: жанрово-тематична, стильова специфіка.
3. Презентація проєкту «Психологічний портрет сучасника М. Хвильового за творами «Я (Романтика)», «Іван Іванович», «Повість про санаторійну зону», «Вальдшнепи».
4. Роман «Вальдшнепи»: історія написання, жанр, тема, ідея, сюжет, композиція, проблематика.
5. Система образів-персонажів у творі.
6. Образ Дмитрія Карамазова як відображення світоглядної кризи

українського революціонера-романтика після поразки національного відродження.

7. Ідейно-композиційна роль образу Аглаї.

Завдання для самостійної роботи:

1. Підготувати презентацію проєкту «Психологічний портрет сучасника М. Хвильового за творами «Я (Романтика)», «Іван Іванович», «Повість про санаторійну зону», «Вальдшнепи».

Основна література

1. Жулинський М. Українська література: творці і твори: учням, абітурієнтам, студентам, учителям. Київ: Либідь, 2011.
2. Історія української літератури ХХ ст.: У 2 кн. / За ред. В. Дончика. Київ: Либідь, 1998. Кн.1: Перша пол. ХХ століття.
3. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – поч. ХХІ ст. Підручник: у 10 т. Київ: ВЦ «Академія», 2013-2021. Т. 4, 5(Серія «Альма матер»).
6. Наєнко М. Художня література України. Від міфів до реальності. Київ, ВЦ «Просвіта», 2008.
7. Лавріненко Ю. Розстріляне відродження: Антологія 1917–1933: Поезія – проза – драма – есей. Київ: Смолоскип, 2007.

Допоміжна література

1. Безхутрий Ю. Микола Хвильовий: Проблеми інтерпретації. Харків, 2003.
2. Васьків М. «Вальдшнепи» М. Хвильового як фрагмент завершеного роману. Проблеми інтерпретації й інтертекстуального прочитання. *Слово і Час*, 2009. № 5.
3. Васьків М. Український роман 1920-х – початку 1930-х років: Генетика і архітектоніка. Кам'янець-Подільський : Буйницький О. А., 2007.
4. Журба С. Українська проза 20-х років ХХ століття: текст та інтертекст: Навч. посібник. Тернопіль, 2006.
5. Кодак М. Микола Хвильовий як митець-психолог : Монографія. Луцьк : ПДВ «Твердиня», 2008.
6. Мовчан Р. Український модернізм 1920-х: портрет в історичному інтер'єрі. Київ: Стилос, 2008.
7. Мовчан Р. Ще раз про М. Хвильового, або Homo Ludens в українській прозі 20-х років. *Укр. мова та л-ра в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2003. № 3.
8. Мовчан Р. У пошуках архітвору. Київ: Видавничий дім Дмитра Бугаро, 2019.
9. Павличко С. М. Хвильовий: між Європою і європейським модернізмом / Дискурс модернізму в українській літературі. Київ, 1999.
10. Панченко В. Два банти Хвильового. Драма роздвоєності, що завершилася самогубством / Літературний ландшафт України. ХХ століття. 50 «слайдів». Київ: Ярославів Вал. 2019.

11. Самі про себе. Автобіографії українських митців 1920–х років / Упорядк. Р. Мовчан. Київ: ТОВ «Вид-во «Кліо», 2015.
12. Сиротенко В., Суровцева Р. Історія української літератури ХХ сторіччя та методика її викладання. Навч. посібник. Київ. Центр учбової літератури, 2020.
13. Слоньовська О. Конспекти уроків з української літератури для 11–х класів: Нове прочитання творів. Київ: Рідна мова, 2001.
14. Слюніна О. Усі уроки української літератури 11 клас. I семестр. Харків: Видавн. група «Основа», 2020.

Практичне заняття № 12

Творчість М. Хвильового на уроках української літератури в ЗЗСО

План

1. Вивчення творчості М. Хвильового в середній школі: порівняльний аналіз матеріалів у підручниках «Українська література» для 11 класу різних авторів.
2. Презентація біографії письменника.
3. Відтворити зміст новели «Я (Романтика)».
4. Жанр, тема, ідея, стильова своєрідність твору «Я (Романтика)».
5. Архітектоніка новели. Сюжетні вузли, позасюжетні елементи (пейзаж, інтер'єр, картини-марення, ліричний заспів). Наративні прийоми.
6. Розкрити образну специфіку твору. Що уособлюють персонажі доктор Тагабат та дегенерат? Що символізує образ матері?
7. Вправа «асоціативний куш»: назвати основні ознаки характеру головного героя. Підібрати цитати до характеристики персонажа, пояснити зв'язок назви твору з образом главковерха чорного трибуналу. Обґрунтувати причину внутрішньої розчахненості головного персонажа.
8. Розкрити діалектику єдності та боротьби революційної ідеї й гуманізму в новелі «Я (Романтика)».
9. Поміркуйте, чому після вбивства матері главковерх чорного трибуналу йшов у «нікуди»?

Завдання для самостійної роботи

Опрацювати матеріал за програмою НУШ: Хвильовий у Літературній дискусії і навпаки: інтегрований урок із літератури та історії України
<https://nus.org.ua/articles/hvylovuj-u-literaturnij-dyskusiyi-j-navpaky-integrovanij-urok-iz-literatury-ta-istoriyi-ukrayiny/>

Основна література

1. Авраменко О. Українська література (рівень стандарту) : підруч. для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти. Київ : Грамота, 2019.
2. Історія української літератури ХХ ст.: У 2 кн. / За ред. В. Дончика. Київ: Либідь, 1998. Кн.1: Перша половина ХХ століття.
3. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – поч. ХХІ ст. : Підручник: у 10 т. Київ: ВЦ «Академія», 2013-2021. Т.4, 7. (Серія «Альма матер»).

4. Ткачук М. Українська література ХХ століття. 2-е видання, виправлене і доповнене. Київ: КНТ, 2020.
5. Українська література. Рівень стандарту : підруч. для 11 кл. закладів загальної середньої освіти / Л.Т. Коваленко, Н.І. Бернадська. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2019.
6. Українська література (рівень стандарту) : підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / О.В. Слоньовська, Н.В. Мафтин, Н.М. Вівчарик. Київ : Літера ЛТД, 2019.
7. Українська література (профільний рівень) : підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / О.В. Слоньовська, Н.В. Мафтин, Н.М. Вівчарик. Київ : Літера ЛТД, 2019.
8. Фасоля А. М. Українська література (рівень стандарту) : підруч. для 11 кл. закладів загальної середньої освіти / А.М. Фасоля, Т.О. Яценко, В.В. Уліщенко, В.М. Тименко, Г.Л. Бійчук. Київ : УОВЦ «Оріон», 2019.

Допоміжна література

1. Безхутрий Ю. Микола Хвильовий: Проблеми інтерпретації. Харків, 2003.
2. Жулинський М. Українська література: творці і твори: учням, абітурієнтам, студентам, учителям. Київ: Либідь, 2011.
3. Калинич О. Зошит для робіт та підготовки до ЗНО на уроках української літератури в 11 класі. «Розстріляне відродження». Харків: Творче об'єднання «Соняшник», 2019.
4. Кодак М. Микола Хвильовий як митець-психолог : Монографія. Луцьк : ПДВ «Твердиня», 2008.
5. Мовчан Р. Ще раз про М. Хвильового, або Homo Ludens в українській прозі 20-х років. *Укр. мова та л-ра в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2003. № 3.
6. Мовчан Р. У пошуках архітворю. Київ: Видавничий дім Дмитра Бугаро, 2019.
7. Павличко С.М. Хвильовий: між Європою і європейським модернізмом / Дискурс модернізму в українській літературі. Київ, 1999.
8. Панченко В. Два банти Хвильового. Драма роздвоєності, що завершилася самогубством / Літературний ландшафт України. ХХ століття. 50 «слайдів». Київ: Ярославів Вал. 2019.
9. Самі про себе. Автобіографії українських митців 1920–х років
Упорядк. Р. Мовчан. Київ: ТОВ «Вид-во «Кліо», 2015.
10. Сиротенко В., Суровцева Р. Історія української літератури ХХ сторіччя та методика її викладання. Навч. посібник. Київ. Центр учбової літератури, 2020.
11. Слоньовська О. Конспекти уроків з української літератури для 11-х класів: Нове прочитання творів. Київ: Рідна мова, 2001.
12. Слюніна О. Усі уроки української літератури 11 клас. I семестр. Харків: Видавн. група «Основа», 2020.
13. Харчук Р. Речі, які не вибирають (Думки з приводу прочитання новели Миколи Хвильового «Я (Романтика)»). *УМЛШ*. 1991. № 8.

Практичне заняття № 13

Юрій Яновський (1902-1954).

Новаторство роману «Майстер корабля»

Є. Маланюк: «Яновський відкрив і завоював нам море, море в значенні не географічному чи навіть геополітичному, а в значенні психологічному, як окремий духовний комплекс, який був або ослаблений у нас, або й цілком спаралізований».

План

1. Життєві й творчі віхи Ю. Яновського.
2. Розкрити основні положення книги В. Панченка «Морський рейс Юрія Третього». Кіровоград, 2002.
3. Визначити жанр, тему, ідею, проблематику роману «Майстер корабля». Назвати основні новаторські риси твору. Архітектоніка роману. Прокоментуйте поняття «умовність зображення», «художній простір і час». У чому виявляється багатоплановість сюжету твору?
4. Система образів-персонажів. Охарактеризувати образи Редактора, Професора, Таях, Богдана, Сева.
5. Поясніть символіку образу «майстер корабля».
6. Розкрити проблему натхненної творчої праці крізь призму образів роману.
7. З'ясувати ідейно-композиційну роль образу матроса Богдана.
8. На прикладі твору проілюструвати такі ознаки неоромантичної поетики, як екзотика, піднесеність героїв, вітаїзм, символіка.

Завдання для самостійної роботи

1. Виписати основні положення з розділів книги В. Панченка «Морський рейс Юрія Третього». Кіровоград, 2002.
2. Написати есе на тему «Новаторський характер роману «Майстер корабля» Ю. Яновського».
3. Ознайомитися з рекомендованою практикою аналізу творчості Ю. Яновського в методичному виданні: Калинич О. Зошит для робіт та підготовки до ЗНО на уроках української літератури в 11 класі. «Розстріляне відродження». Харків: Творче об'єднання «Соняшник», 2019.

Основна література

1. Авраменко О. Українська література (рівень стандарту) : підруч. для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти. Київ : Грамота, 2019.
2. Історія української літератури ХХ ст.: У 2 кн. / За ред. В. Дончика. Київ: Либідь, 1998. Кн.1: Перша половина ХХ століття.
3. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – поч. ХХІ ст. : Підручник: у 10 т. Київ: ВЦ «Академія», 2013-2021. Т.4, 7. (Серія «Альма матер»).

4. Ткачук М. Українська література ХХ століття. 2-е видання, виправлене і доповнене. Київ: КНТ, 2020.
5. Українська література. Рівень стандарту : підруч. для 11 кл. закладів загальної середньої освіти / Л.Т. Коваленко, Н.І. Бернадська. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2019.
6. Українська література (рівень стандарту) : підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / О.В. Слоньовська, Н.В. Мафтин, Н.М. Вівчарик. Київ : Літера ЛТД, 2019.
7. Українська література (профільний рівень) : підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / О.В. Слоньовська, Н.В. Мафтин, Н.М. Вівчарик. Київ : Літера ЛТД, 2019.
8. Фасоля А. М. Українська література (рівень стандарту) : підруч. для 11 кл. закладів загальної середньої освіти / А.М. Фасоля, Т.О. Яценко, В.В. Уліщенко, В.М. Тименко, Г.Л. Бійчук. Київ : УОВЦ «Оріон», 2019.

Допоміжна література

1. Васьків М. Український роман 1920–1930–х років: генетика й архітектоніка. Кам'янець-Подільський, 2007.
2. Гнатюк М. Творча воля автора в умовах тоталітарного суспільства (на прикладі романів Ю. Яновського «Майстер корабля» та «Чотири шаблі») / *Матеріали V конгресу Міжнар. асоціації українців: Літературознав.* / Упоряд. і відп. ред. В. Антофійчук. Чернівці : Рута, 2003. Кн. 2.
3. Калинич О. Зошит для робіт та підготовки до ЗНО на уроках української літератури в 11 класі. «Розстріляне відродження». Харків: Творче об'єднання «Соняшник», 2019.
4. Журба С. Українська проза 20-х років ХХ століття: текст та інтертекст: Навч. посібник. Тернопіль, 2006.
5. Лавріненко Ю. Юрій Яновський. Розстріляне відродження. Антологія 1917-1933. Поезія – проза – драма – есей. Київ : Смолоским, 2002.
6. Мовчан Р. Неоромантична проза Ю. Яновського («Майстер корабля», «Чотири шаблі»). *Дивослово*. 2001. № 7.
7. Мовчан Р. Український модернізм 1920–х: портрет в історичному інтер'єрі. Київ: Стилос, 2008.
8. Мовчан Р. У пошуках архітвору. Київ: Видавничий дім Дмитра Бугаро, 2019.
9. Панченко В. Морський рейс Юрія Третього. Кіровоград: ПВЦ «Мавік», 2002.
10. Панченко В. «Морські вовки» в степах України. Чому неоромантик Юрій Яновський став соцреалістом? Літературний ландшафт України. ХХ століття. 50 «слайдів». Київ: Ярославів Вал. 2019.
11. Патетичний фрегат. Роман Юрія Яновського «Майстер корабля» як літературна містифікація. Київ, 2002.
12. Слюніна О. Усі уроки української літератури 11 клас. І семестр. Харків: Видавн. група «Основа», 2020.
13. Слоньовська О. Конспекти уроків з української літератури для 11-х

класів: Нове прочитання творів. Київ: Рідна мова, 2001.

14.Цепа О. «Майстер корабля» Юрія Яновського: образ оповідача через текст і контекст. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка* / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, І. Зимомря]. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2020. Вип. 34. Том 5. С. 152-157.

Практичне заняття № 14 **Валер'ян Підмогильний (1901–1937).**

Роман «Місто»

План

1. Життєвий і творчий шлях В. Підмогильного (на основі біографії написати резюме письменника).
2. Роман «Місто» як продовження традицій класичної психологічної прози та його місце в контексті європейської літератури («Любий друг» Гі де Мопассана, «Батько Горіо» Оноре де Бальзака, «Червоне і чорне» Стендаля, «Нудота» Ж.-П. Сартра, «Чума» А. Камю, «Таїс» А. Франса).
3. Тема та ідейний зміст, композиція твору, особливості розгортання сюжету. Типовість фабульних ситуацій. Спосіб нарації.
4. Образ Степана Радченка як уособлення селянського світосприймання. Еволюція сприйняття міста персонажем. Презентація «Образ Степана Радченка: поєднання ангельського й тваринного в людському естві».
5. Розкрити ідейно-композиційну роль жіночих образів у романі.
6. Виділити основні проблеми роману.
7. Проаналізувати матеріал по творчості В. Підмогильного в підручниках «Українська література» для 11 класу різних авторів, розділ у методичному виданні: Калинич О. Зошит для робіт та підготовки до ЗНО на уроках української літератури в 11 класі. «Розстріляне відродження». Харків: Творче об'єднання «Соняшник», 2019.

Завдання для самостійної роботи:

1. Підготувати презентацію «Образ Степана Радченка: поєднання ангельського й тваринного в людському естві».
2. Опрацювати розділ за підручником: Ткачук М. Українська література ХХ століття. 2-е вид., виправл. і доп. Київ, 2020;
3. Ознайомитися з практикою вивчення творчості В. Підмогильного в підручниках «Українська література» для 11 класу різних авторів, у методичному виданні: Калинич О. Зошит для робіт та підготовки до ЗНО на уроках української літератури в 11 класі. «Розстріляне відродження». Харків: Творче об'єднання «Соняшник», 2019.

Основна література

1. Авраменко О. Українська література (рівень стандарту) : підруч. для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти. Київ : Грамота, 2019.
2. Історія української літератури ХХ ст.: У 2 кн. / За ред. В. Дончика. Київ: Либідь, 1998. Кн.1: Перша половина ХХ століття.
3. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – поч. ХХІ ст. : Підручник: у 10 т. Київ: ВЦ «Академія», 2013-2021. Т.4, 7. (Серія «Альма матер»).
4. Ткачук М. Українська література ХХ століття. 2-е видання, виправлене і доповнене. Київ: КНТ, 2020.
5. Українська література. Рівень стандарту : підруч. для 11 кл. закладів загальної середньої освіти / Л.Т. Коваленко, Н.І. Бернадська. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2019.
6. Українська література (рівень стандарту) : підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / О.В. Слоньовська, Н.В. Мафтин, Н.М. Вівчарик. Київ : Літера ЛТД, 2019.
7. Українська література (профільний рівень) : підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / О.В. Слоньовська, Н.В. Мафтин, Н.М. Вівчарик. Київ : Літера ЛТД, 2019.
8. Фасоля А.М. Українська література (рівень стандарту) : підруч. для 11 кл. закладів загальної середньої освіти / А.М. Фасоля, Т.О. Яценко, В. В. Уліщенко, В.М. Тименко, Г.Л. Бійчук. Київ : УОВЦ «Оріон», 2019.

Допоміжна література

1. Васьків М. Український роман 1920–1930–х років: генетика й архітектоніка. Кам'янець-Подільський, 2007.
2. Грищенко О. Життєвий і творчий шлях Валер'яна Підмогильного: Огляд творчості. *Укр. мова та л-ра*. 2005. жовт. (Ч. 40).
3. Досвід кохання і критика чистого розуму: Валер'ян Підмогильний: тексти та конфлікт інтерпретацій / Упор. О Галета. Київ: Факт, 2003.
4. Журба С. Українська проза 20-х років ХХ століття: текст та інтертекст: Навч. посібник. Тернопіль, 2006.
5. Заверталюк Н., Олійник Н. Творчість В. Підмогильного на тлі розстріляного відродження. *Слово і Час*. 2011. №7.
6. Калинич О. Зошит для робіт та підготовки до ЗНО на уроках української літератури в 11 класі. «Розстріляне відродження». Харків: Творче об'єднання «Соняшник», 2019.
7. Лавріненко Ю. На варті страждань і пошуків людини. *Укр. мова та л-ра*. 2001. Ч. 5.
8. Луцій С. Художні моделі буття в романах В. Підмогильного. Київ: Вид. дім «Стилос», 2008.
9. Мельник В. Суворий аналітик доби. Валер'ян Підмогильний в ідейно – естетичному контексті української прози першої половини ХХ ст. Київ, 1994.

10. Мовчан Р. Український модерністський роман «Місто», «Невеличка драма» В. Підмогильного. *Дивослово*. 2001. № 2.
11. Самі про себе. Автобіографії українських митців 1920-х років. Упорядк. Р. Мовчан. Київ: ТОВ «Вид-во «Кліо», 2015.
12. Слоньовська О. Конспекти уроків з української літератури для 11-х класів: Нове прочитання творів. Київ: Рідна мова, 2001.
13. Слюніна О. Усі уроки української літератури 11 клас. I семестр. Харків: Видавн. група «Основа», 2020.
14. Яструбецька Г.В. Підмогильний. Екзистенційне мислення / *Філол. студії*. Луцьк, 2000. Вип. 4.

Практичне заняття №15

Олександр Довженко (1894–1956).

Творчі здобутки. Кіноповість «Україна в огні»

В. Хмурий: «*«Звенигора» – Одісея українського народу від варягів до сьогодні – його життя й боротьба, його минуле, сучасне й майбутнє. «Звенигора» – геній і безумство того народу, що віки шукав незнаних скарбів, а незчисленні скарби носив у собі самім, що все життя любив волю і все життя був рабом, що боровся за волю і здобув її. Народ той український...».*

План

1. Презентація «Життя і творчість О. Довженка. Багатогранність таланту митця».
2. Творчість О. Довженка в оцінці дослідників.
3. Кіноповість як новаторський жанр і спосіб творчого самовияву О. Довженка. Проблематика й поетика творів «Звенигора», «Земля».
4. Історія написання кіноповісті «Україна в огні» та її вплив на долю автора.
5. Сюжет, композиція, проблематика твору.
6. Образ Лавріна Запорожця.
7. Трагедія буття українського народу в роки війни за кіноповістю. Характеристика образів матері Тетяни, Олесі, Христі.
8. Засудження антилюдської більшовицької політики у творі.
9. Проаналізувати ідею безсмертя українського народу в кіноповісті.

Завдання для самостійної роботи

1. Підготувати презентацію «Життєвий і творчий шлях О. Довженка».
2. Опрацювати розділ «Олександр Довженко (монументальний романтизм) у кн.: Наєнко М. Художня література України. Від міфів до реальності: Київ: ВЦ «Просвіта», 2008.

Основна література

1. Жулинський М. Українська література: творці і твори: учням,

- абітурієнтам, студентам, учителям. Київ: Либідь, 2011.
2. Історія української літератури ХХ ст.: У 2 кн. / За ред. В. Дончика. Київ: Либідь, 1998. Кн. 1: Перша половина ХХ століття; Кн. 2: Друга половина ХХ ст.
3. Історія української літератури ХХ–поч. ХХІ ст.: навч. посіб. У 3 т. / [В.І. Кузьменко, О.О. Гарачковська, М.В. Кузьменко та ін.]: за ред. В.І. Кузьменка. Київ: Академвидав, 2013. (Серія «Альма матер»).
4. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – поч. ХХІ ст. Підручник: у 10 т. Київ: ВЦ «Академія», 2013-2021. Т. 7 (Серія «Альма матер»).
5. Наєнко М. Художня література України. Від міфів до реальності. Київ, ВЦ «Просвіта», 2008.

Допоміжна література

1. Дзюба І. Світовий контекст естетики О. Довженка / 3 криниці літ : У 3-х т. Київ, 2001. Т. 2. С. 797-814.
2. Довженко О. Зачарована Десна. Україна в огні. Щоденник (1941-1956) / Вст. ст. М. Жулинського. Київ: Веселка, 1995.
3. Довженко без гриму: Листи, спогади, архівні знахідки / упоряд. і коментар Віри Агеєвої і Сергія Тримбача. Київ: КОМОРА, 2014.
4. Жила С. «Творчість Довженка – це передовсім він сам...». *Укр. мова і л-ра в середніх шк., гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2002. № 1.
5. Корогодський Р. Довженко в полоні. Розвідки та есеї про Майстра. Київ: Гелікон, 2000.
6. Корогодський Р. Довженко: вчора, сьогодні, завтра в країні національної культури. *Дивослово*. 2001. № 5.
7. Марочко В. Зачарований Десною. Історичний портрет Олександра Довженка. Київ: Києво-Могилянська академія, 2006.
8. Олександр Довженко вчора і сьогодні. Затемнені місця в біографії. *Зб. матеріалів*. Луцьк: ВМІ Терен, 2005.
9. Панченко В. «Вже я не Довженко, а чорт...» Історія однієї дружби. Літературний ландшафт України. ХХ століття. 50 «слайдів». Київ: Ярославів Вал. 2019.
10. Слоньовська О. Конспекти уроків з української літератури для 11-х класів: Нове прочитання творів. Київ: Рідна мова, 2001.
11. Слоньовська О. «Але душа моя вільна» (О. Довженко через призму його «Щоденника»). *Дивослово*. 1996. № 6.
12. Слюніна О. Усі уроки української літератури 11 клас. І семестр. Харків: Видавн. група «Основа», 2020.
13. Тримбач С. Олександр Довженко. Загибель богів. Ідентифікація автора в національному часо-просторі. Вінниця: Глобус-Прес. 2007.
14. Тримбач С. «Довженкові здавалось, що настав час нових титанів» / Панченко В. Літературний ландшафт України. ХХ століття. 50 «слайдів». Київ: Ярославів Вал. 2019.

Практичне заняття № 16

Вивчення творчості О. Довженка в школі. Щоденник. Кіноповість «Зачарована Десна»

План

1. Вправа «Конференція» на тему: «Проблематика «Щоденника» О. Довженка». Оприлюднити короткі доповіді: 1. Літературні процеси та долі українських митців в інтерпретації О. Довженка. 2. Сутність сталінського режиму в оцінці О. Довженка. 3. Проблема історичної пам'яті українського народу в щоденникових записах О. Довженка. 4. Історична доля українського народу, національні, загальнолюдські проблеми в роздумах О. Довженка.
2. Розкрити історію задуму, автобіографічні джерела, багатоваріантність, кіноповісті «Зачарована Десна» О. Довженка.
3. Визначити тему, ідею, проблематику кіноповісті.
4. Проаналізувати особливості композиції твору: двоплановий характер оповіді, дві системи мовлення, умовні картини, інтер'єр, філософські та ліричні відступи-роздуми; прийом контрасту в побудові сюжету, роль пісні, спогадів.
5. Пояснить, яку функцію виконує у творі образ зрілого майстра? Які питання актуалізує автор устами цього ліричного героя?
6. За цитатним планом проаналізувати образ Сашка. Розкрити чинники формування творчої особистості.
7. Використовуючи цитатний план, охарактеризувати образ Сашкового батька у творі.
8. Розкрити майстерність творення образів матері, прадіда, баби, дядька Самійла-косаря, утвердження в них духовної краси української людини.
9. Зачитати картини опису природи у творі. Висловити своє розуміння назви кіноповісті, що символізує образ Десни? На конкретних прикладах проілюструвати поетизацію автором образу Десни за допомогою засобів персоніфікації, гіперболізації, гротескних картин, смакових, зорових, слухових образів.

Завдання для самостійної роботи

1. Підібрати цитати з твору до характеристики образу Сашкової матері.
2. Скласти цитатний план-характеристику образу батька.
3. Виписати цитати до характеристики образу Сашка.

Основна література

1. Авраменко О. Українська література (рівень стандарту) : підруч. для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти. Київ : Грамота, 2019.
2. Історія української літератури ХХ ст.: У 2 кн. / За ред. В. Дончика. Київ: Либідь, 1998. Кн.1: Перша половина ХХ століття.
3. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – поч. ХХІ ст. : Підручник: у 10 т. Київ: ВЦ «Академія», 2013-2021. Т.4, 7. (Серія «Альма матер»).

4. Ткачук М. Українська література ХХ століття. 2-е видання, виправлене і доповнене. Київ: КНТ, 2020.
5. Українська література. Рівень стандарту : підруч. для 11 кл. закладів загальної середньої освіти / Л.Т. Коваленко, Н.І. Бернадська. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2019.
6. Українська література (рівень стандарту) : підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / О.В. Слоньовська, Н.В. Мафтин, Н.М. Вівчарик. Київ : Літера ЛТД, 2019.
7. Українська література (профільний рівень) : підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / О.В. Слоньовська, Н.В. Мафтин, Н.М. Вівчарик. Київ : Літера ЛТД, 2019.
8. Фасоля А.М. Українська література (рівень стандарту) : підруч. для 11 кл. закладів загальної середньої освіти / А.М. Фасоля, Т.О. Яценко, В.В. Уліщенко, В.М. Тименко, Г.Л. Бійчук. Київ : УОВЦ «Оріон», 2019.

Допоміжна література

1. Дзюба І. Світовий контекст естетики О. Довженка / З криниці літ : У 3-х т. Київ, 2001. Т. 2. С. 797-814.
2. Довженко О. Зачарована Десна. Україна в огні. Щоденник (1941-1956) / Вст. ст. М. Жулинського. Київ: Веселка, 1995.
3. Довженко без гриму: Листи, спогади, архівні знахідки / упоряд. і коментар Віри Агеєвої і Сергія Тримбача. Київ: КОМОРА, 2014.
4. Жила С. «Творчість Довженка – це передовсім він сам...». *Укр. мова і л-ра в середніх шк., гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2002. № 1.
5. Калинич О. Зошит для робіт та підготовки до ЗНО на уроках української літератури в 11 класі. «Розстріляне відродження». Харків: Творче об'єднання «Соняшник», 2019.
6. Корогодський Р. Довженко в полоні. Розвідки та есеї про Майстра. Київ: Гелікон, 2000.
7. Корогодський Р. Довженко: вчора, сьогодні, завтра в країні національної культури. *Дивослово*. 2001. № 5.
8. Лавріненко Ю. Олександр Довженко. Українське слово. Хрестоматія. Київ, 1994. Кн. 2.
9. Марочко В. Зачарований Десною. Історичний портрет Олександра Довженка. Київ: Києво-Могилянська академія, 2006.
10. Олександр Довженко вчора і сьогодні. Затемнені місця в біографії. *Зб. матеріалів*. Луцьк: ВМІ Терен, 2005.
11. Панченко В. «Вже я не Довженко, а чорт...» Історія однієї дружби Літературний ландшафт України. ХХ століття. 50 «слайдів». Київ: Ярославів Вал. 2019.
12. Слоньовська О. Конспекти уроків з української літератури для 11-х класів: Нове прочитання творів. Київ: Рідна мова, 2001.
13. Слюніна О. Усі уроки української літератури 11 клас. І семестр. Харків: Видавн. група «Основа», 2020.

14.Тримбач С. Олександр Довженко. Загибель богів. Ідентифікація автора в національному часо-просторі. Вінниця: Глобус-Прес. 2007.

15.Тримбач С. «Довженкові здавалось, що настав час нових титанів» / Панченко В. Літературний ландшафт України. XX століття. 50 «слайдів». Київ: Ярославів Вал. 2019.

Практичне заняття №17

Українська драматургія 20-30-х років XX ст.

Іван Кочерга (1881-1952). «Свіччине весілля», «Ярослав Мудрий»

План

1. Український театр і драматургія 20-30-х років XX ст. Традиції і новаторство. Лесь Курбас і модерний український театр.
2. Жанрово-стильова специфіка, тематичне багатство драматургії І. Кочерги.
3. Історична основа і художній вимисел у драматичній поемі «Свіччине весілля». Сюжетна канва твору.
4. Гострота конфлікту та яскравість характерів у драмі. Образи Івана Свічки та Маланки.
5. Ідейно-тематичний зміст, проблематика, суть конфлікту, актуальність історичної драми «Ярослав Мудрий». Своєрідність композиції. Функція назв дій, точного датування подій, розгорнутих ремарок. Історичні особи та вигадані персонажі.
6. На основі цитатного плану проаналізувати образ князя Ярослава Мудрого, розкрити складність і суперечливість характеру героя. Історична та художня правда образу. Осмислення проблеми війни і миру.
7. Проблема «князь і народ» у драмі. Образи Журейка та новгородського посадника Коснятина Микити, їх психологічна та художня вірогідність.

Завдання для самостійної роботи

1. Опрацювання джерел: Історія української літератури. У 2-х кн. / За ред. В.Г. Дончика. Київ: Либідь, 1998. Кн. 1: Перша половина XX ст.; Свербілова Т., Малютіна Н., Скорина Л. Від модерну до авангарду: жанрово-стильова парадигма української драматургії першої третини XX століття. Черкаси, 2009.

2. Скласти цитатний план до характеристика образу князя Ярослава Мудрого.

Основна література

1. Історія української літератури XX ст.: У 2 кн. / За ред. В. Дончика. Київ: Либідь, 1998. Кн.1: Перша половина XX століття; Кн. 2: Друга половина XX ст.

2. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX – поч. XXI ст. Підручник: у 10 т. Київ: ВЦ «Академія», 2013–2021. Т. 4, 7 (Серія «Альма матер»).

3. Наєнко М. Художня література України. Від міфів до реальності. Київ,

ВЦ «Просвіта», 2008.

4. Ткачук М. Українська література ХХ століття. 2-е видання, виправлене і доповнене. Київ: КНТ, 2020.

Допоміжна література

1. Кузякіна Н. Траєкторія долі. Київ: Темпора, 2010.
2. Малютіна Н. Українська драматургія кінця ХІХ-початку ХХ століття: аспекти родо-жанрової динаміки. Одеса: Астропринт, 2006.
3. Працьовитий В. Українська драматургія 20 – 30-х років ХХ ст. Жанрова модифікація. Львів, 2001.
4. Свербілова Т., Малютіна Н., Скорина Л. Від модерну до авангарду: жанрово-стильова парадигма української драматургії першої третини ХХ століття. Черкаси, 2009.
5. Хороб С. Українська модерна драма кінця ХІХ- початку ХХ століття (Неоромантизм, символізм, експресіонізм). Івано-Франківськ: Плай, 2002.

Практичне заняття №18

Микола Куліш (1892-1937).

Драма «Патетична соната»

План

1. Презентація життєпису драматурга.
2. М. Куліш в оцінці критики та літературознавства.
3. Традиційне та новаторське в драматургії письменника.
4. Проблемно-тематичні аспекти драм «97», «Народний Малахій», «Маклена Граса».
5. Жанрово-стильові особливості та своєрідність композиції драми «Патетична соната»: синтез щоденникових записів, листів героя та ліричних відступів. Роль звуків, музики, кольору.
6. Сюжетна схема драми та своєрідність сценічної конструкції її втілення. Тема, ідея, проблематика, конфлікт твору.
7. Драматизм долі Ілька Юги та Марини. Національне, класове та загальнолюдське в образах драми.

Завдання для самостійної роботи

Скласти тези праці : Кодак М. Драматика «Патетичної сонати» Миколи Куліша в сучасному інтелектуальному світі. *Слово і час*. 2011. №3.

Основна література

1. Історія української літератури ХХ ст.: У 2 кн. / За ред. В. Дончика. Київ: Либідь, 1998. Кн.1: Перша половина ХХ століття; Кн. 2: Друга половина ХХ ст.

2. Історія української літератури ХХ-поч. ХХІ ст.: навч. посіб. У 3 т. / [В.І. Кузьменко, О.О. Гарачковська, М.В. Кузьменко та ін.]: за ред. В.І. Кузьменка. Київ: Академвидав, 2013. (Серія «Альма матер»).
3. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – поч. ХХІ ст. Підручник: у 10 т. Київ: ВЦ «Академія», 2013-2021. Т.4, 7,8 (Серія «Альма матер»).
4. Наєнко М. Художня література України. Від міфів до реальності. Київ, ВЦ «Просвіта», 2008.
5. Ткачук М. Українська література ХХ століття. 2-е видання, виправлене і доповнене. Київ: КНТ, 2020.

Допоміжна література

1. Голобородько Я. Микола Куліш: сучасний погляд. Харків : Основа, 2004.
2. Кузякіна Н. Траєкторія доль. Київ: Темпора, 2010.
3. Кодак Микола. Драматика «Патетичної сонати» Миколи Куліша в сучасному інтелектуальному світі / *Слово і час*. 2011. № 3.
4. Малютіна Н. Українська драматургія кінця ХІХ - початку ХХ століття: аспекти родо-жанрової динаміки. Одеса: Астропринт, 2006.
6. Панченко В. Арки і шибениці (драматургія Миколи куліша). / Неубієнна література: дослідницькі етюди. Київ, 2007.
7. Працьовитий В. Українська драматургія 20 – 30-х років ХХ ст. Жанрова модифікація. Львів, 2001.
8. Свєрбілова Т., Малютіна Н., Скорина Л. Від модерну до авангарду: жанрово-стильова парадигма української драматургії першої третини ХХ століття. Черкаси, 2009.
9. Слюніна О. Усі уроки української літератури 11 клас. І семестр. Харків: Видавн. група «Основа», 2020.
10. Слоновьовська О. Конспекти уроків з української літератури для 11-х класів: Нове прочитання творів. Київ: Рідна мова, 2001.
11. Танюк Л. Драма Миколи Куліша / Куліш М. Твори: У 2-х т. Київ, 1990. Т.1.
12. Хороб С. Українська модерна драма кінця ХІХ– початку ХХ століття (Неоромантизм, символізм, експресіонізм). Івано-Франківськ: Плай, 2002.

Практичне заняття № 19

Творчість Миколи Куліша в шкільному вивченні. Сатирична комедія «Мина Мазайло»

План

1. Життєпис драматурга: скласти резюме М. Куліша.
2. Дати визначення жанру сатиричної комедії.

3. Скласти хронологію розгортання подій у сюжеті сатиричної комедії «Мина Мазайло».
4. Розкрити тему, ідейний зміст, проблематику твору.
5. Визначити характер конфлікту драми.
6. Пояснити роль ремарок у характеротворенні дійових осіб.
4. Розкрити образ Мيني Мазайла. Характеристику персонажа проілюструвати цитатами з твору.
5. Які риси характеру притаманні Мокію? Висловіть своє ставлення до персонажа.
5. Дати характеристику образу тьоті Моті та назвати засоби його творення.
6. Розкрити роль образів Рини та Улі в розвитку сюжету та ідейного задуму твору.
7. Проаналізувати прийоми та засоби творення образів Мазайлихи та Баронової-Козино.
8. Пояснити ідейне навантаження образу дядька Тараса.
9. Розкрити актуальність сатиричної комедії «Мина Мазайло».

Завдання для самостійної роботи

1. Скласти хронологічну таблицю життя й творчості М. Куліша.
3. Опрацювати статтю: Танюк Л.С. Драма Миколи Куліша / Куліш М. Твори: У 2-х т. Київ, 1990. Т.1.
4. Опрацювати розділ «Микола Куліш (необароко)» у кн.: Наєнко М. Художня література України. Від міфів до реальності: Київ: ВЦ «Просвіта», 2008.

Основна література

1. Авраменко О. Українська література (рівень стандарту) : підруч. для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти. Київ : Грамота, 2019.
2. Історія української літератури ХХ ст.: У 2 кн. / За ред. В. Дончика. Київ: Либідь, 1998. Кн.1: Перша половина ХХ століття.
3. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – поч. ХХІ ст. : Підручник: у 10 т. Київ: ВЦ «Академія», 2013-2021. Т.4, 7. (Серія «Альма матер»).
4. Ткачук М. Українська література ХХ століття. 2-е видання, виправлене і доповнене. Київ: КНТ, 2020.
5. Українська література. Рівень стандарту : підруч. для 11 кл. закладів загальної середньої освіти / Л.Т. Коваленко, Н.І. Бернадська. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2019.
6. Українська література (рівень стандарту) : підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / О.В. Слоньовська, Н.В. Мафтин, Н.М. Вівчарик. Київ : Літера ЛТД, 2019.
7. Українська література (профільний рівень) : підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / О.В. Слоньовська, Н.В. Мафтин, Н.М. Вівчарик. Київ : Літера ЛТД, 2019.

8. Фасоля А.М. Українська література (рівень стандарту) : підруч. для 11 кл. закладів загальної середньої освіти / А.М. Фасоля, Т.О. Яценко, В.В. Уліщенко, В.М. Тименко, Г.Л. Бійчук. Київ : УОВЦ «Оріон», 2019.

Допоміжна література

1. Голобородько Я. Микола Куліш: сучасний погляд. Харків : Основа, 2004.
2. Калинич О. Зошит для робіт та підготовки до ЗНО на уроках української літератури в 11 класі. «Розстріляне відродження». Харків: Творче об'єднання «Соняшник», 2019.
3. Кузякіна Н. Траєкторія доль. Київ: Темпора, 2010.
4. Малютіна Н. Українська драматургія кінця XIX – початку XX століття: аспекти родо-жанрової динаміки. Одеса: Астропринт, 2006.
5. Панченко В. Арки і шибениці (драматургія Миколи куліша). / Неубієнна література: дослідницькі етюди. Київ, 2007.
6. Працьовитий В. Українська драматургія 20 – 30-х років XX ст. Жанрова модифікація. Львів, 2001.
7. Сverbілова Т., Малютіна Н., Скорина Л. Від модерну до авангарду: жанрово-стильова парадигма української драматургії першої третини XX століття. Черкаси, 2009.
8. Слюніна О. Усі уроки української літератури 11 клас. I семестр. Харків: Видавн. група «Основа», 2020.
9. Слоньовська О. Конспекти уроків з української літератури для 11-х класів: Нове прочитання творів. Київ: Рідна мова, 2001.
10. Танюк Л. Драма Миколи Куліша / Куліш М. Твори: У 2-х т. Київ, 1990. Т.1.
11. Хороб С. Українська модерна драма кінця XIX – початку XX століття (Неоромантизм, символізм, експресіонізм). Івано-Франківськ: Плай, 2002.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

Сайт УжНУ URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/>

Репозитарій УжНУ URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/>

Наукова бібліотека УжНУ URL: <http://www.lib.uzhnu.edu.ua/#myCarousel>

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

НУШ URL: <https://nus.org.ua/>

UkrLit - <http://ukrlit.com.ua/>

Український центр - <http://www.ukrcenter.com/>

<https://chop2.school.org.ua/elektronna-biblioteka-19-42-47-30-04-2019/> Шкільні підручники — безкоштовна бібліотека підручників в електронному вигляді

СПИСОК ХУДОЖНІХ ТВОРІВ ДЛЯ ОБОВ'ЯЗКОВОГО ПРОЧИТАННЯ

В. Чумак

«Березневий каламут», «З ранкових настроїв», «Гомін весінній», «Я порву ті вінки, що сплітались в добу лихоліття», «Червоний заспів», «Революція», «Гартована поезія», «Офіра», «Геть сумніви», «Сьогодні ходив на могилу матусі».

В. Еллан-Блакитний

«Ранок», «Вперед» «Після Крейцерової сонати», «Червоні зорі», «Удари молота і серця», «Слово», «Ти пробач...», «Червоні плями листу осіннього», «Мій сад», «Поет», «Краплини крові», «Україні», «Повстання», «Нескінчений малюнок».

П. Тичина

«Не Зевс, не Пан...», «Гаї шумлять», «Арфами, арфами», «Ви знаєте, як липа шелестить», «О панно Інно...», «Енгармонійне», «Пастелі», «По блакитному степу», «По хліб йшла дитина», «Одчиняйте двері...», «Скорбна мати», «Золотий гомін», «Пам'яті тридцяти», «Плуг», «На майдані», «Як упав же він з коня», «Псалом залізу», «Ронделі», «Листи до поета», «Мадонно моя», «Уже світає, а ще імла», «Терор», антистрофа (Налила голодним дітям молока), антистрофа (Приставайте до партії), «Шовіністичне», антистрофа (Праві йдуть а голову намагаються держати вперед), «Іспит», «Порожнеча», антистрофа (Місто в мальованих плакатах), «Кукіль», «В космічному оркестрі», «Вітер з України», «Голод», «З мого щоденника III-У, X»; «Весна», «Матері забудь не можу», «Похорон друга», «Сковорода».

М. Рильський

«В високій келії, самотно-таємничій», «Срібний сонет», «Бенкет», «На узліссі», «Молюсь і вірю. Вітер грає...», «Запахла осінь в'ялим тютюном», «Солодкий світ! Простір блакитно-білий», «У теплі дні збирання винограду», «Люби природу не як символ...», «Поле чорніє», «Яблука дозріли...», «Есмеральда», «Анхізів син, вклонившись богині», «Сікстинська Мадонна», «Афродіта Мілоська», «Прийшла, таки прийшла, нарешті», «До музи», «Ніцше», «Гейне», «Поете, будь собі суддею», «Ми одпливали», «Крізь бурю й сніг», «Шопен», «Знак терезів – доби нової знак», «Слово про рідну матір», «Жага», «Троянди й виноград», «Мова», «Ми сиділи в Гданську в ресторані», «Діалог», «Рідна мова», «Зимові записи», «Поетичне мистецтво». **Поза зб. цикл** «Таємниця осіннього листа».

М. Зеров

«Pro domo», «Саломея», «Діва», «Скорпіон», «То був щасливий дес»ятьлітній сон», «Сон», «Безсмертя», «Овідій».

М. Драй-Хмара

«Я світ увесь сприймаю оком», «Поетові», «Лебеді», «На Хортиці», «Накинув вечір голубу намітку».

П. Филипович

«Єдина воля володіє світом», «Дивись, безмежні перелоги», «Сонце».

Є. Плужник

«Сідало сонце», «Ні словечка йому не сказав старий», «Я знаю», «Для вас, історики майбутні», «Суди мене...», «Я натовмився вічно знати», «Вчись у природи творчого спокою», «Синє море, Ніч... а човен – як срібний птах!», «Річний пісок слідок ноги твоєї», «Галілей».

М. Бажан

«17-й патруль», «Гофманова ніч», «Розмова двох сердець», «Будівлі», «Гетто в Умані», «Сліпці», «Смерть Гамлета».

В. Сосюра

«О, не даремно, ні», «Червона зима», «Два Володьки», «Сад», «Коли потяг у даль загуркоче», «Так ніхто не кохав», «Пам'ятаю, вишні доспівали», «Васильки», «Я знаю силу слова», «Любіть Україну», «Юнакові», «Поетам молодим», «Учись», «Розстріляне безсмертя», «Мазепа».

М. Семенко

«Серце рветься», «Я хочу», «Бажання», «Запрошення», «Місто», «П'єро кохає», «Степ».

Т. Осьмачка

«На Ігоровому полі», «Регіт», «Земля», «До степу», «Деспотам», «Скарга», «Казка», «Хто», «Дума про Зінька Самгородського», «Самота», «Україна», «Монолог», «Колісниця».

Є. Маланюк

«З сучасників», «Молитва», «Стилет чи стилос», «Біографія», «Уривок з поеми», «Під чужим небом», «Ісход», «Псалми степу», «Напис на книзі віршів», «Знаю, медом сонця, ой Ладо...», «Варязька балада», «Шевченко», «Куліш», «Невичерпальність», «Лежиш, розпусто, на розпугті», «Закарпаття».

О. Теліга

«Пломінний день», «Мужчинам», «Сучасникам», «Вечірня пісня», «Поворот».

О. Ольжич

«Археологія», «На полі бою», «Нащо слова», «Давнім трунком», «Городок 32».

М. Хвильовий

«Кіт у чоботях», «Я (Романтика)», «Арабески», «Солонський Яр», «Свиня», «Повість про Івана Івановича», «Санаторійна зона», «Вальдшнепи».

Г. Косинка

«Автобіографія», «За земельку», «На золотих богів», «Політика», «В житах».

В. Підмогильний

«Третя революція», «Син», «В епідемічному бараці», «Місто», «Невеличка драма».

Остап Вишня

«Моя автобіографія», «Чукрен», «Чухраїнці», «Зенітка», «Сом», щоденник «Думи мої, думи мої...».

Ю. Яновський

«Мамутові бивні», «Роман Ма», «Майстер корабля», «Чотири шаблі».

О. Довженко

«Земля», «Україна в огні», «Зачарована Десна», «Ніч перед боєм», «Щоденник».

Ю. Станинець

«Юра Чорний»

І. Багряний

«Тигролови», «Сад Гетсиманський».

У. Самчук

«Марія».

Кость Буревій

«Павло Полуботок».

І. Кочерга

«Свіччине весілля», «Ярослав Мудрий».

М. Куліш

«Мина Мазайло», «Патетична соната».

Історія української літератури I пол. XX ст.: Методичний посібник до проведення практичних занять для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта предметної спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) освітньої програми «Українська мова і література. Зарубіжна література» філологічного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет» / Уклад. Барчан В.В. Ужгород, 2023. 44 с.

Методичний посібник укладено на основі таких джерел: Історія української літератури I пол. XX ст. Методичні вказівки до проведення практичних занять для здобувачів вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта спеціалізації Українська мова та література освітньої програми «Українська мова і література. Англійська мова і література» філологічного факультету. Ужгород, 2023; Історія української літератури I пол. XX століття. Методичні вказівки до проведення практичних занять / Уклад. Барчан В.В. Ужгород, 2022; Авраменко О. Українська література. Підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти. Київ: Грамота, 2021; Історія української літератури XX ст.: У 2-х кн. Кн. I.: Перша половина XX ст.; Кн. 2: Друга половина XX ст. Підручник / За ред. В.Г. Дончика. Київ: Либідь, 1998; Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX – поч. XXI ст. Підручник: у 10 т. Київ: ВЦ «Академія», 2013-2021. Т. 4-8; Калинич О. Зошит для робіт та підготовки до ЗНО на уроках української літератури в 11 класі. «Розстріляне відродження». Харків: Творче об'єднання «Соняшник», 2019; Наєнко М. Художня література України. Від міфів до модерної реальності. Київ: Просвіта, 2008; Слоньовська О. Конспекти уроків з української літератури для 11-х класів: Нове прочитання творів. Київ: Рідна мова, 2001; Ткачук М. Українська література XX століття. 2-е видання, виправлене і доповнене. Київ: КНТ, 2020 та інших джерел, указаних у списку літератури до занять.